

INFO: Opetus ja varhaiskasvatus

- **Yleistä**
- **Perusopetus**
- **Lukiokoulutus**
- **Varhaiskasvatus (päiväkotihoido & perhepäivähoito)**

Kuntien tuottavuusvertailu

Yleistä

Tuottavuusindeksillä kuvataan kuntien kehitystä ajassa. Tuottavuuden taso on indeksoitu perusvuoteen (2010=100), jolloin arvo 105 tarkoittaa, että tuottavuus on parantunut 5 % suhteessa perusvuoteen. Indeksikäyrien avulla ei voi todeta eroja kuntien kustannustasoissa, mutta niiden avulla voi verrata miten hyvin kunnat ovat onnistuneet omassa tuottavuustyössään.

Määritelmien osalta on olennaista, että jokainen kunta käyttää samaa määritelmää vuodesta toiseen, koska tuottavuuden laskennassa tietoja verrataan aikasarjana. Toinen tärkeä asia on, että toiminta- ja kustannustiedot vastaavat toisiaan eli kustannustietoihin lasketaan vain suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet kokonaiskustannukset (aiheuttamisperiaate), jotka sisältävät myös vyörytykset sekä sisäiset menot.

Tuotos = laskennallinen oppilas- tai opiskelijamäärä

Perusopetus:

- kustannuspainokertoimet eri suoriteryhmille: maahanmuuttajien perusopetukseen valmistava opetus, ala- ja yläkoululaiset erikseen, lisäopetus, erityisopetus (9-vuotinen oppivelvollisuus), vaikea sekä muu vammaisopetus (11-vuotinen oppivelvollisuus), joustava perusopetus sekä vieraskieliset
- oppilasmäärä laskettu painotettuna keskiarvona kevät- ja syyslukukauden osalta, jotta suoritteet vastaavat kalenterivuoden kustannuksia

Lukiokoulutus:

kustannuspainokertoimet eri suoriteryhmille: nuoret ja aikuiset tutkintoon johtavat opiskelijat erikseen, aineopiskelijat, lukioiden erityistehtävät

Tietojen lähde: Tilastokeskus, Opetushallitus ja Kouluikkuna-vertailutietokanta

Panos = korjatut käyttökustannukset

Kustannukset on deflatoitu käyttäen hyväksi julkisten menojen hintaindeksiä (opetus- ja kulttuuritoimen hintaindeksi).

Tuottavuusvertailussa kustannusten tulee vastata mahdollisimman hyvin suoritemäärää. Sen vuoksi käyttökustannuksista on vähennetty asiakaspalveluiden ostot, jotka perusopetuksen osalta sisältävät myös kotikuntakorvausmenot (näitä vastaavat oppilaat eivät näy oppilaissa). Kotikuntakorvaustuloja ei ole vastaavasti vähennetty, koska ulkopaikkakuntalaisille järjestetty perusopetus näkyy oppilasmäärissä.

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta kustannuksista vähennetään tulot (pl. kotikuntakorvaustulot perusopetuksessa). Jos esim. koulun tiloja on vuokrattu viikonloppuisin ja tästä saadaan tuloja, pienenevät kustannukset ja tuottavuus paranee.

Perusopetuksen kustannukset:

Toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserämenot - toimintatulot (pl. myyntitulot kunnilta) - vyörytyserätulot - asiakaspalveluiden ostot (sis. kotikuntakorvausmenot) - aamu- ja iltapäivätoiminta - sairaalaopetus

Lukiokoulutuksen kustannukset:

Toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserämenot - toimintatulot - vyörytyserätulot - asiakaspalveluiden ostot

Tietojen lähde: Tilastokeskus, Opetushallitus ja Kouluikkuna-vertailutietokanta

Opetuksen tuottavuus ilman kiinteistökuja

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta kustannuksista on vähennetty sisäisiin vuokriin sisältyvät pääomakustannukset sekä kiinteistöjen ylläpitokulut.

Perusopetuksen kustannukset (ilman kiinteistökuja):

Toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserämenot - toimintatulot (pl. myyntitulot kunnilta) - vyörytyserätulot - asiakaspalveluiden ostot (sis. kotikuntakorvausmenot) - aamu- ja iltapäivätoiminta - sairaalaopetus - sisäiset vuokrat - kiinteistöjen ylläpito

Lukiokoulutuksen kustannukset (ilman kiinteistökuja):

Toimintamenot + poistot ja arvonalentumiset + vyörytyserämenot - toimintatulot - vyörytyserätulot - asiakaspalveluiden ostot - sisäiset vuokrat - kiinteistöjen ylläpito

Tietojen lähde: Tilastokeskus, Opetushallitus ja Kouluikkuna-vertailutietokanta

Laskennassa huomioitua:

- Kuntaliitokset huomioitu tuotoksessa
- Jyväskylän lukiokoulutuksen tuottaa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (JAO), luvut kuvaavatkin siten koulutuskuntayhtymän toimintaa
- Hämeenlinnan lukiokoulutuksen tiedot tuottaa Tavastia koulutuskuntayhtymä, luvut kuvaavatkin siten koulutuskuntayhtymän toimintaa

Vuosiviikkotunnit

- Siitä, miten opetukseen käytettävä tuntimäärä jaetaan eri oppiaineiden kesken, päättää valtioneuvosto (valtioneuvoston asetus 422/2012). Koska asetus määrittelee vain yhteisten oppiaineiden ja valinnaisaineiden vähimmäistuntimäärän, voi eri aineiden tuntimäärä vaihdella jonkin verran kuntien ja koulujen kesken. Opetustuntien määrä on tuntijaossa määritelty vuosiviikkotunteina (vvt). Yksi vuosiviikkotunti tarkoittaa 38 tuntia opetusta lukuvuoden aikana.
- Vuosiviikkotunti on laskettu kunnittain seuraavasti:
Vuosiviikkotunnit yhteensä/oppilasmäärä yhteensä/38 = vuosiviikkotuntia per oppilas

Varhaiskasvatus (päiväkotihoido ja perhepäivähoito)

Panos = deflatoidut käyttömenot

- Deflatoitu julkisten menojen hintaindeksillä (sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksi)

Tuotos = laskennalliset lapset

- 0-2-vuotiaat, yli 3-vuotiaat, koko- ja osapäiväiset, vuorohoito, erityistä tukea tarvitsevat

Päivähoidon suoritteena käytetään laskennallisia hoitopäiviä, joiden avulla eri asiakasryhmät saadaan vertailukelpoisiksi. Todelliset hoitopäivät kerätään ensin eri ikäisten lasten sekä osa- ja kokopäivähoidon osalta erikseen ja ne muutetaan laskennassa vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla. Laskennassa on huomioitu myös vuorohoito sekä erityistä tukea saavat lapset. Enemmän resursseja sitovat asiakasryhmät on huomioitu tuotoksessa isommalla painolla.

Seurataan rinnalla: asiakastyytyväisyys (kyselytutkimus)

Tietojen lähde: Kunnat